

8 januari 2025

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

DUTCH HIGHER EDUCATION ACADEMY
LANDELIJKE SAMENWERKING HBO EN BEDRIJFSLEVEN
met beroepsgerichte certificaten

1 Inleiding

Het ligt voor de hand om ten beginne van deze nieuwsbrief¹ u allemaal de allerbeste en de meest uitgebreide wensen voor 2025 te doen toekomen. Dit studiejaar gaat zich, net als 2024, kenmerken door veel turbulentie en ontzaglijk veel dynamiek als het draait om het onderwijsstelsel. Het zal ongetwijfeld veel voedsel voor nadenken opleveren en dus dankbare stof voor allerlei uitingen via onze documenten. We houden de vingers straks aan alle beschikbare polsen en zullen voortdurend ontwikkelingen monitoren, om daarbij kanttekeningen te plaatsen in combinatie met een redelijk alternatief als bijdrage aan de discussies.

Om 2025 te beginnen komen we hierbij met een kort maar best wel interessant voorstel voor alle hogescholen die zich op basis van de wettelijke verplichting met hun opleidingen moeten spiegelen aan het relevante werkveld. Anders gezegd, de leeruitkomsten moeten elk jaar een zo actueel mogelijke afspiegeling zijn van de kernachtige functies in dat deel van het werkveld.

Het gaat er kortweg om dat de hogescholen samen binnen een netwerk in de vorm van een stichting gaan zorgen voor het aanbod van 'certificaten' die door het werkveld worden gezien als een bewijs van het goed hebben doorlopen van een arbeidsmarktrelevant scholingsprogramma.

2 Hoe zit het zo'n beetje in elkaar...

Laten we het voorstel voor het gemak maar beperken tot de Associate degree-opleidingen. Maar alles is prima te transformeren naar de Bachelor. Het idee is overigens afkomstig uit Zwitserland dat een uitstekend stelsel met dito benadering voor het volwassenenonderwijs kent.

Het idee is om binnen elke opleiding twee onderwijseenheden² van elk drie studiepunten op te nemen die zijn gebaseerd op die certificaten. Die horen bij een pool van landelijke scholings- en beroepsgerichte programma's die samen met een relevante vertegenwoordiging van het werkveld worden beheerd d.w.z. opgesteld, geactualiseerd en vormgegeven.

Het interessante is dat werknemers deze programma's ook zelfstandig en separaat van de betreffende Ad-opleiding kunnen volgen. Daarmee is als het ware een garantie ingebouwd dat het werkveld attent blijft met betrekking tot deze vorm van scholing, mede vanwege de belangen.

3 Dutch Higher Education Academy

Deze programma's en daarmee de certificaten worden gecoördineerd door de zgn. Dutch Higher Education Academy (DHEA). Dat is een nog op te richten zelfstandige, private stichting voor alle hogescholen en branches (bedrijfstakken e.d.) die hierin een rol willen spelen³. Er is derhalve een bestuur met allerlei commissies per deel van het werkveld, passend bij de indeling binnen het hbo. Met elkaar gaat de DHEA ervoor zorgen dat de scholingsprogramma's er zijn en blijven, met een landelijke toetsing.

¹ Leuk is het dat het om nummer 325 gaat (en vorig jaar het laatste nummer 324 was...)

² Het kan dus ook gaan om eenheden van leeruitkomsten, als sub-vorm van de onderwijseenheid.

³ Hierbij moeten we wel aantekenen dat in december jl. een beleidsreactie van OCW is gepubliceerd op een inspectierapport over de constructies die instellingen gebruiken voor private activiteiten. Daarin staan veel belangrijke constatering en ook plannen om bepaalde regelingen aan te passen. De CvB's hebben daarover een (lange) brief van OCW gekregen. In een apart LeiDocument komen we hierop terug.

Het lijkt wel een beetje op wat in het mbo gebeurt, met de 'sectorkamers' en de 'keuzedelen'. Maar binnen deze opzet voor het hbo vraagt het om een andere aanpak, gezien de inbedding in het aanbod van Ad-opleidingen.

Werkenden kunnen tegen betaling van de benodigde kosten aanschuiven bij deze eenheden die zodanig voor de Ad'ers worden gepland dat die groep mensen die al een functie op niveau 5 of hoger⁴ bekleden ook daadwerkelijk kunnen meedoen. Denk aan avonden, maar mogelijk ook aan vrijdagmiddagen. Het voordeel is dat jongeren en werkenden elkaar treffen binnen zo'n eenheden, hetgeen de kracht van deze aanpak versterkt, mede omdat men van elkaar kan leren.

4 Dus...

Het betekent dat er een landelijke stichting is waarin alle hogescholen een plek hebben om de certificaten een plek te geven in hun Ad-opleidingen. Zij maken in hun regio afspraken met bedrijven binnen het werkveld alwaar mensen kunnen meedoen aan de betreffende scholingsprogramma's en daarmee certificaten kunnen behalen.

Het ligt voor de hand dat het onderwijs en de praktische zaken mede worden verzorgd door experts in het werkveld. Ook kan de plek waar alles plaatsvindt, een bedrijfsomgeving zijn, als daar de vereiste voorzieningen zijn aan te treffen.

Uiteraard worden deze programma's als formele onderwijseenheden door de overheid bekostigd. De opbrengsten van degenen die aanschuiven bij de betreffende eenheden en daarvoor betalen, gaan naar de DHEA. Daarmee kan de coördinatie, het ontwikkelen van nieuwe eenheden, het optimaliseren van de bestaande eenheden en alle andere zaken worden gefinancierd. Mogelijk dat de overheid een opstartbudget wil vormgeven, samen met geld uit bijvoorbeeld de O&O-fondsen.

Als het om de Ad-opleidingen gaat, kan het Landelijk Platform Ad's een rol spelen om met hun 'antennes' in de regio's te bezien wat er nodig is om de DHEA tot een succes te maken.

5 Inbedding in de regelingen

Er zal dus – zie voetnoot 3 – ongetwijfeld het een en ander in de regelgeving moeten worden aangepast om dit mogelijk te maken. Het kan ook best eerst een experiment zijn, als dat handiger is voor iedereen en dus ook voor de overheid.

Maar het betreft hier een publiek-private samenwerking en met die insteek is al veel ervaring mee opgedaan, dus er kan wellicht snel een vorm van kaderstelling plaatsvinden. We denken graag mee, met u als betrokken lezer...

⁴ Een functie kent diverse soorten competenties, op allerlei niveaus. Iemand die een Bachelor heeft afgerond kan best bijscholing op niveau 5 gebruiken.